

"GUATEMALA: MAI MÉS"

L'INFORME QUE VA PODER COSTAR LA VIDA AL BISBE GERARDI

Dos dies abans de ser assassinat, el bisbe Juan Gerardi va presentar l'informe que dóna compte de 36 anys d'horror a Guatemala. Algun periodista el va qualificar aquest informe com "l'horror, amb noms i llinatges".

L'informe va ser el darrer projecte del bisbe Gerardi, brutalment assassinat el passat dia 26 d'abril, a ca seva, a la capital de Guatemala. Bisbe de la diòcesi de Quiché entre 1974 i 1980, Gerardi fou testimoni en primera línia dels enfrontaments. "Va veure el terror i la cultura del silenci que es va establir en el país i volia rompre aquesta realitat. Que la memòria servís per dignificar les víctimes". Ho explica el metge de Bilbao Carlos Berestain, coordinador general del document i col·laborador del bisbe.

El resultat són 1.740 pàgines distribuïdes en quatre toms, que varen ser presentades pel propi Gerardi 48 hores abans de ser assassinat.

Celebració del Día de las Fuerzas Armadas. Desfilada pels carrers de Ciudad de Guatemala del temut i poderós ejèrcit guatemalenc.

La recollida d'informació per part dels entrevistadors no va ser gens fàcil a causa de la por imperant entre la gent. "¿Qué tal si mañana o pasado que estoy dando esta entrevista viene la muerte para mi persona?, es queixava un dels declarants.

L'informe *Guatemala: nunca más* és una espècie d'estadística detallada del terror. El tom primer del llibre dedica

un espai destacat a les tropel·lies sense nom comeses contra dones i infants. N'és un exemple el testimoni del cas 6335, corresponent a Barrillas, poblet de Huehuetenango, de l'any 1981: "Las mujeres que iban embarazadas, una de ellas que tiene ocho meses, ahí la cortaron la panza, le sacaron la criatura i lo jugaron como pelota, y la dejaron colgada de un árbol". O aquest altre: "El 24 de diciem-

bre del 80, crec, cuando començó ya a matar a la gente y parece que en ese momento fue matado un niño con su mamá... ahorita me recuerdo que sí, donde ellos dejaron matado al nene o a la nena, que con un leñazo en la cabeza, y salió así el cerebro para afuera" (Cas 1280, Palob, Quiché, 1980)

S'hi troben dades sobre percentatges de violacions, matances, assassinats d'infants... Quants de crims foren comesos per l'exèrcit, quants per la guerrilla, etc. Segueixen alguns exemples.

600 voluntaris participaren en el projecte (anomenats *animadors de la reconciliació*) que es dedicaren a recollir els records de les víctimes i els botxins. En molts de casos els entrevistadors eren a la vega da víctimes i varen haver de relatar la seva pròpia experiència.

228 fou el nombre de tallers de capacitació per a *anima-*

dors de la reconciliació que s'organitzaren en 18 departaments del país.

61% dels testimonis s'enregistraren en llengües maies.

37.000 fets violents documenten els quatre toms de l'informe.

1.400 és el nombre de persones susceptibles de ser acusa-

(79,2%) i a la ex guerrilla de 5.117 homicidis (9,3%)

50.000 és la xifra de desapareguts.

17.000. A manera de símbol, 17.000 de les 55.000 víctimes identificades figuraran amb noms i llinatges en unes plaques de marbre que es col·locaran a la catedral capitalina.

"Va veure el terror i la cultura del silenci que es va establir en el país i volia rompre aquesta realitat. Que la memòria servís per dignificar les víctimes".

des de crims i violacions contra els drets humans -majoritàriament membres de l'exèrcit.

43.580 Guatemala: nunca más acusa les Fuerzas Armadas de ser culpables de 43.580 assassinats dels 55.000 citats

El darrer nom que es pensa afegir és el del propi bisbe Juan Gerardi. □

Dades extretes de l'informe del Diari "El Dia del mundo", de 26 d'abril de 1998.

RESTAURANT
SA CREU

CUINA MALLORQUINA
MENÚ DIARI

Ctra. Manacor - Inca, km. 9 ·
Tel. 971 83 02 46
07520 PETRA

BATEJOS - NOCES
COMUNIONS
MENJARS D'EMPRESA

SALES CLIMATITZADES